

יצא לאור ע"י
 ללמוד ולהעית - מידע הלכתי
 הח' אבותציויא 8 בני בויק
 הודא"ל: etrog.net.il | noy10@
 מעד ע"י
 הרה"ג ישראל מאיר ויל שליט"א
 מחד"ס זכיום השבת השולחן כהלכות
 מחזור: 1 ש"ח

מאיר דרך

מידע הלכתי

גליון מס' 3

עמ' ה'
מהלכות המועד הקרוב -
הלכות בשר וחלב
לחג השבועות

עמ' ג'
'לדעת חכמה' -
שאלות מצויות מבית
ההוראה

עמ' א'
'נושא על הפרק' -
נושא בהלכה

הלכות נופש ב'צימר'

ברכות ותפילה בחדר שיש בו ג'קווי

א. ישנם צימרים שיש בהם ג'קווי בתוך החדר, ואסור לברך או להתפלל בחדר כזה^א, ולכן אם רוצה לברך או להתפלל בחדר, צריך לכסות את הג'קווי עם שמיכה באופן שהשמיכה תהיה גבוהה י' טפחים [בערך מטר] מהקרקע, ואפשר להגביה עם מזוודה וכדו'ב.
 גם המקילים לברך באמבטיות שלנו, צריכים לעשות כך, מפני שג'קווי חמור יותר^ב.

השימוש בכלים שבצימר - כוסות כפות וצלחות

ב. מי שנמצא בנופש במקום שיש כלים שאין השגחה עליהם ומסתבר שבמהלך הזמן נטרפו ע"י מתארחים נכרים או מומרים חילונים, אם הכלים טבולים והודחו היטב יכול להשתמש בהם למאכלים צוננים בין לחים בין יבשים ובתנאי שאינם חריפים, אבל אם הם כלים שאי אפשר להגעילים [חרסינה, שיש אבן קיסר, פלסטיק, טפלון] אסור להשתמש בהם כלל אפילו לצונן. אם הכלים אינם טבולים, אסור להשתמש בהם אפילו פעם אחת^ג, ויש מקילים בזה^ד,

להכשירים ע"פ המבואר שם בסעיף מ'.
 ה. מבואר ברמ"א סי' ק"כ ח', שאסור להשתמש בכלי שאינו טבול אפי' פעם אחת בדרך עראי, וכן הורו החו"א [ע"י תשובות והנהגות ח"א סי' שני' וארחות רבינו ח"ג עמ' פד] והגרי"ש אלישיב זצ"ל וכ"כ באגרו"מ [יו"ד ח"ג סי' כ"ב] והוסף שאם המאכל אינו צריך לכלי (כגון שהוא יבש) יכול להוציא מהכלי ולאכול אבל אם המאכל צריך לכלי (כגון מרק) אסור לאכול מהכלי אם אינו טבול (אמנם במאסף לתורה והוראה הביא בשמו שאסר בכל גוונים).
 יש להעיר, שישנם הרבה יישובים שיש בהם מקוה הכשר גם לטבילה דאורייתא ואפשר להטביל שם את הכלים הנצרכים
 ו. כ"כ במנחת שלמה [ח"ב סי' ס"ח] ע"פ הש"ך [שם סקכ"ד] שישאל השותף בכלים עם נכרי אינו חייב להטבילן משום שהוא טובל ושרץ בידו ואעפ"כ מותר להשתמש בכלים כיון שאין איסור להשתמש בכלים

א. מג"א סי' מ"ה סק"ב ומשנ"ב סי' פ"ד סק"ג וסק"ד, וכל החדר אסור בתפילה וברכות, וע"י גם בפת"ש יו"ד סי' ר' סק"ג.
 ב. פת"ש יו"ד סי' ר' סק"ג בשם החת"ס בתשובה יו"ד סי' ר"ו ובא"ח סי' י"ח, ומבואר שם שמועילה גם מחיצה המיטלטלת. וע"י גם או"ח סי' שט"ו סק"י.
 ג. כל צד היתר באמבטיות שלנו הוא מפני שהמים נבלעים מיד בקרקע ולא מצטברים ולכן אין הבל וזיעה בחדר [ע"י צ"ח אליעזר ח"ז סי' ה' ותשובות והנהגות ח"א סי' ג'], אבל בג'קווי יש הבל וזיעה בחדר ודינו חמור יותר אפילו מבית הטבילה [ע"י מג"א שם וט"ז סי' פ"ד וביו"ד סירן] מפני שכל מה שמקילים הוא בבית הטבילה צונן אבל ג'קווי הוא כמרחץ ממש ואין צד להקל וכמבואר במג"א סי' מ"ה סק"ב.
 ד. ע"י השולחן כהלכתו סי' י"ז סעיפים ל"ז - נ"א. אבל בכלי פייקס ודורלקס אפשר להקל לצנן זה שאפשר

ויש לסמוך עליהם בשעת הצורך רק לענין מאכלים יבשים שאינם מוכרחים כלי'. המצב כיום שכמעט בכל הצימרים הכלים אינם טבולים אפילו אם הבעלים שומר תומ"צ].
ובדיעבד, אפילו אם השתמש בכלים למאכלים חמים, אין המאכלים נאסרים אפילו אם הכלי לא היה טבול"ח.

שים לב, גם אם בעל ה'צימר' שומר תומ"צ, עדיין מסתבר שהכלים נאסרו מהאורחים הקודמים, אלא שאז בעל הצימר יהיה נאמן לומר שהכלים טבולים ויהיה אפשר להשתמש בהם לצונן אם הם כלים מסוג שיש אפשרות להגעילים.

כלומר, כדי להתיר שימוש בכלים כאלו לכתחילה, צריך ארבעה תנאים: שהכלי יהיה טבול [בכלים של ישראל], ויהיה סוג כלי שאפשר להגעילו, והמאכל יהיה צונן, ולא חריף. ובדיעבד אין המאכל נאסר גם אם היה חם והונח בכלי לא טבול.

שימוש בכלים שנמצאים ב'צימר' - כלי חימום

ג. בסעיף זה יבואר השימוש בכלים מסוימים שלא נתבארו לעיל.

א. פלטה חשמלית או כיריים של גז- אם הם נקיים, מותר להשתמש בהם (לחימום מאכל בתוך כלי)⁹.

ב. מנגל- אין להשתמש ב'רשת' בלי ליבון חמור שקשה מאוד לעשותו, וגם צריך טבילה וכנראה אינו טבול. אבל אם מביא רשת מהבית, יכול להשתמש בכלי ה'מנגל', ויקפיד שהמאכלים לא יגעו בכלי ה'מנגל'¹⁰.

ג. מיחם מים- בדרך כלל אין אפשרות לחמם עליו מאכלים, ולכן אין חשש שנטרף ואפשר לחמם בו מים אם הוא טבול, שהרי הוא צריך טבילה [אם אינו תוצרת הארץ]. אם יש אפשרות לחמם עליו מאכלים, יש לחשוש שחימומו עליו מאכלים שלא בתוך כלים, ולכן אין להשתמש בו לחימום מים גם אם הוא נקי, ולאחר שודאי עברו כ"ד שעות מהמתארת הקודם, מותר לחמם עליו רק מאכלים המונחים בתוך כלי [או יניח עליו נייר כסף]¹¹.

ד. קומקום חשמלי- מותר לחמם בו מים אם הוא טבול (בדרך כלל בצימרים הכלים אינם טבולים).

אינם בני יומם ומותר בדיעבד.
י. צריך ליבון חמור בכל הרשת, והיינו שיהיו ניצוצות ניתזין ממנו- או שהברזל יאדים מהחום, וזה דבר שקשה מאוד לעשותו.
יא. גם אם הכלי טרף, וכנראה אכן כך הוא, אינו מעביר טעם לרשת מפני שאין הבלוע שבכלי מעביר טעם לכלי אחר בלי רוטב, ואף שלכתחילה אין לעשות כן, מ"מ אחרי כ"ד שעות יש להקל [וכמו שביארנו בהשולחן כהלכתו סי' ד' הע' ח' בשם הגר"ש אלישיב זצ"ל], וסתם כלי אינו בן יומו.
בדיעבד אם נגע מאכל במכשיר עצמו, אינו נאסר, שסתם כלי אינו בן יומו.
יב. אם יש חשש שחימומו עליו מאכל אסור בלי כלי וממילא הוא נאסר, א"כ יהיה אסור להשתמש בו לחימום מים גם אם אינו בן יומו כשאר כלי שנאסר, ואם אין חשש כזה [כגון, שמלמעלה יש מכסה

שאינם טבולים אלא שיש חיוב להטבילם ואם אינו יכול להטביל מותר להשתמש בכלי בלי טבילה- וגם האורחים אינם יכולים להטביל את הכלים שאין להם רשות לכך, וממילא אין איסור לאכול בכלים האלו (ואמנם לגבי טבילת כלים חדשים בשבת לא הזכירו הפוסקים שאם הוא אנוס יכול לאכול בלי טבילה), וכענין כ' המנחת יצחק [ח"א סי' מ"ד], ובדרכי"ת [סק"ג וסק"ז] כ' שאפשר שנחשב לכלי סחורה כיון שאינו אוכל בעצמו מזה רק משתמש לעסק' האירוח.
ז. אגרו"מ שם, וכן דעת הגר"ש אלישיב זצ"ל. וכן הוא בהשולחן כהלכתו סי' י"ח סעיף ה'.
ח. מפני שסתם כלים אינם בני יומם [יו"ד סי' קכ"ב, רן], וכלי שאינו טבול אינו אוסר בדיעבד [יו"ד סי' ק"כ, ט"ו].
ט. אין הבלוע שבכיריים ובחצובות הגז מעביר טעם לקדירה בלי רוטב. וגם אם נשפך רוטב, סתם כלים

ה. שיש- אם הוא נקי מותר להניח עליו מאכלים שאינם חמים [וכן מאכלים חמים שבתוך כלי]¹⁷.

ו. שיש אבן קיסר- אין להניח עליו מאכלים אפילו צוננים אלא רק בתוך כלי¹⁸.

ז. מיקרוגל- אפשר להשתמש בו בעת הצורך בכלים סגורים ומכוסים במכסה סגור היטב¹⁹.

ח. מקרר- מותר להשתמש בו, ויניח את המאכלים בתוך כלי²⁰.

עבר והשתמש בכל הכלים למאכלים חמים, בדיעבד אין המאכלים נאסרים (מלבד כלים ששימום תדיר)²¹.

צימר בדרום הארץ

ד. אסור לצאת לטיול לחוץ לארץ²², אמנם במקומות המסופקים אם הם חוץ לארץ המנהג להקל. ולכן, המנהג להקל ללכת למצפה רמון וכן לשאר הערבה הצפונית שהיא ספק ארץ ישראל [עד אזור לוטן- בערך 10 ק"מ צפונית מיטבתה]²³, אבל אסור ללכת לאילת והסביבה ששם ודאי חוץ לארץ [ואפילו שביעית אינה נוהגת שם].

לטול ביישוב

ה. אם נוסע לשבת, יש לברר את מצב העירוב ביישוב שנוסע אליו, גם מי שרגיל לטלטל בעיר שגר בה, מפני שיש שמקומות שמצב העירוב גרוע מאוד ולפעמים אין בכלל עירוב. [אפשר לברר בטל 0504142100 בשעות 22.00-23.00 ובימי שישי מהשעה 13.30].

חיוב מזוזה

ו. אין חיוב מזוזה בצימר²⁴.

שאלות מבית ההוראה

ניתן לשלוח שאלות לכתובת או למייל המצויינים בעמוד הראשון

ברכה על ציצית כשנמצא בים

פשט ציצית ונכנס לים לשלש שעות, האם צריך לברך?

תשובה: אינו צריך לברך^{כא}.

טז. מחשב לממשות איסור שנדבק במדפים ממאכלים שהוכנסו לשם.

יז. סתם כלים אינם בני יומם, וכמו שנתבאר בהשולחן כהלכתו סי' ח' סעי' י"ג. ועיי"ש בסעי' ט"ז שבכלים ששימושם תדיר לא שייך כלל זה.

יח. משנ"ב סי' תקל"א סק"ד בשם הפוסקים. ועי' במנח"י ח"ג סי' כ"ו אות ז שכתב כן. ובשבט הלוי ח"ה סי' קע"ג נדחק להקל בשעת הצורך במקרים מסוימים.

יט. יש צדדי היתר להקל בשעת הצורך כמבואר בשבט הלוי שם, ובמקומות שהם רק ספק חוץ לארץ המנהג להקל.

כ. יו"ד סי' רפ"ו, כ"ב.

כא. מפני שלא שייך היסח דעת בים, כי הרי מוכרח לחזור וללבוש בגדיו [באה"ל סי' ח', י"ד ד"ה ו"א].

פלסטיק או שהמכסה בנוי בצורה שאין אפשרות לחמם עליו מאכלים] מותר להשתמש בו לחימום מים. ואחר כ"ד שעות בכל מקרה אפשר לחמם עליו מאכל שבתוך כלי שאין הבלוע עובר מכיל לכלי בלא רוטב, ואף שכתב הרמ"א [סי' צ"ב, ח'] שלכתחילה יש להיזהר בכל זה, היינו רק עד כ"ד שעות, ומו שנתבאר בהשולחן כהלכתו סי' ד' סעי' א'. בדיעבד אם חימם בכל מקרה אינו נאסר סתם כלי אינו בן יומו.

יג. כמבואר בהשולחן כהלכתו סי' ה' סעי' כ"ו.

יד. כמבואר שם.

טו. במיקרוגל יש בליעת זיעה וגם מסתבר שנשפך רוטב איסור. אבל אם מחמם בתוך כלי סגור אין טעם האיסור נכנס וכמו שנתבאר בהשולחן כהלכתו סי' ג' העי' י"ט.

ברכת נר הבדלה ביו"ט שחל במוצאי שבת

כיצד מברכים על נר ביו"ט שחל במוצ"ש?

תשובה: לא יקרב שני נרות זה אל זה מפני שהחלב עלול לנטוף ונחשב כביובי¹, אלא יקח גפרור ויניחו בתוך האש² ויראה בציפורניים³ ויברך ואח"כ יכול להסיר את הגפרור מהנר⁴, או שיקח שני גפרורים דולקים ויקרבם זה אל זה ויראה בציפורניים ויברך ואח"כ יכול להפרידם. ויזהר מאוד אח"כ שלא לעזוב את הגפרור שיפול לארץ מפני שודאי יכבה אלא יניחו בזהירות במקום קרוב עד שיכבה מאליו

למצוץ דם משריטה ביד

האם מותר למצוץ דם משריטה ביד?

תשובה: את הדם מותר למצוץ⁵, אבל צריך לשים לב לא לאכול עור, כי עור אדם אסור באכילה⁶.

עוזרת נכרית שהזיזה בקבוק יין

עוזרת נכרית פתחה את הדלת של המקרר והזיזה בקבוק יין 'פתוח' שסגור בפקק [כלומר, סגור עם פקק אבל לא מחובר לטבעת], האם היין נאסר?

תשובה: לא, יין נאסר רק אם הבקבוק פתוח ממש שאין בו פקק או שהנכרית נמצאת לבד בחדר עם היין שאז חוששים שהיא פתחה את הבקבוק ונגעה ביין⁷.

קנייה משומרי תורה ומצוות

האם יש חיוב לקנות משומרי תורה ומצוות?

תשובה: אם המחירים שווים, יש חיוב⁸.

שהדליק, וחי' לומר שיצטרך להשאיר את הגפרור שם, ישתקע הדבר ולא יאמר. ואין שום איסור להקטין או להגדיל שלהבת [אפי' בשבת] כלי שיש שינוי בחומר הבעירה, כמו שהוכחנו היטב בוביום השבת סי' י"ט סעי' ז' וסי' ל"ה סעי' כ"ה [ועי' גם סי' תק"ב, א' וסק"ן], אלא האיסור להוציא עץ מהמדורה מכיון שאז כוחו נחלש וייכבה מהר כי אין לו כח לבעור הרבה בלי העצים שמסביבו ולכן בקיסם עבה מותר כמש"כ בשעה"צ בסק"ג לפי שגם אחרי שמוציאים אותו מהמדורה אין כח בעירתו נחלש.

כו. מפני שדם אדם אסור רק משום מראית העין [יור"ד סי' ס"ו, י"ז], והרי דם דגים שאסור משום מראית העין מותר ולתותו אם יש בו קשקשים שיראו שהוא של דגים, ולכן גם דם אדם מותר למצוץ כשוראים שבא מפצע של אדם, כן כתבו הפר"ח והכרתי והידי אברהם והכה"ח שם, ונתבאר בהשולחן כהלכתו סי' י"ג סעיף ח'.

כו. יור"ד סי' ע"ט, א' וש"ך ופמ"ג שם סק"ג וכה"ח שם סק"י. וכן מבואר ברמב"ם ה"ל מאכ"א פ"ד הכ"א. כח. יור"ד סי' קכ"ה, ט' וש"ך סק"ז, ועי' גם סי' קכ"ד, כ"ה וש"ך סקע"ד, וכן הוא בהשולחן כהלכתו סי' י"ד סעיף ג'.

כט. ספרא פ' בהר ושו"ת רמ"א סי' י', וכן כתב הגר"ש

כב. סי' תקי"ג, ב' באה"ל סוד"ה ויכבה, וכן דעת הגר"שז אויערבך זצ"ל. ואם אינו ודאי שניטוף חלב מותר שדבר שאינו מתכוון מותר אם אינו פס"ר. כג. ומותר להדליק אש לצורך הידור מצוה כמב' בסי' תקי"ד סק"ל שהתירו להדליק אש לצורך כבוד בית הכנסת ולצורך כבוד סעודת מילה אע"פ שאין צריכים לו, ואבוקה במוצ"ש הוא הרבה יותר מהידור. ומלבד זאת, מברכים רק על נר שהודלק להאיר ולא על נר שהודלק לכבוד או למטרה אחרת [ולכן הרבה נוהגים לכבות את אור החשמל בהבדלה כדי שהנר יידלק כדי להאיר] ולכן ודאי הדלקת הנר היא גם ליהנות מאור הנר שאיתו יכול להסתכל היטב בציפורניים.

ויניחנו צמוד לאש כדי שיידלק ממש מהאש ולא רק מהחום שמסביב.

כד. קודם ברכה, כמו שכתבו הפוסקים בכל מוצ"ש לענין נר הבדלה, ונוהגים גם כן לראות בציפורניים לאחר הברכה, עי' וביום השבת סי' מ' סעי' י"ב.

כה. עי' סי' תק"ב, ב' לגבי מדורה שאין ליקח עץ ממנה, אבל אינו ענין לכאן כי שם כל העצים הם חומר הבעירה ולכן לקחת עץ מהמדורה דומה קצת ללקיחת שמן מנר שאסור, אבל כאן כל גפרור דולק לחוד ורק השלהבת נפגשת, ואם נאסור, א"כ אין שום אפשרות להדליק נר ביו"ט כי אח"כ מוציא את הגפרור מהנר

כוס שבע ברכות בסעודה שלישית

שבע ברכות בסעודה שלישית שמסתיימת בלילה, האם ישתו את הכוס של שבע ברכות? תשובה: החתן והכלה ישתו, והשאר לא ישתו, וטוב שהחתן בעצמו יזמן^ל.

צירוף תסמונת דאון למנין

האם אפשר לצרף תסמונת דאון למנין [האם הוא חייב במצוות]? תשובה: אם שומר על כסף שנותנים לו ואינו מאבד אותה, חייב במצוות ויכול להצטרף למנין^{לא}.

ייעוץ נכון לשלום בית

יש לי קשיים בשלום בית עם בעלי ואני רוצה לפנות לייעוץ, למי כדאי לפנות, ואיך אפשר לדעת מי יועץ טוב?

תשובה: באופן כללי כדאי מאוד להימנע מלהגיע לייעוץ מפני שאז כל אחד צריך להסביר ולשכנע את עמדתו וטענותיו כלפי אדם אחר והדבר מגביר את ההתעסקות וההעמקה בחסרונות של בן הזוג, ולכן רצוי מאוד להסתדר בהשקעה בבן הזוג בלי יעוץ חיצוני, אבל במקרה שאין ברירה אחרת וצריך לפנות לייעוץ יש להיזהר מאוד מאוד לא ללכת ליועץ שלמד פסיכולוגיה חיצונית- נכרית [וקל וחומר אם הוא למד במכון למידה ע"פ פסיכולוגיה זאת!]. ומפני תקלות ונזקים חמורים ביותר שנוצרו לאחרונה כאשר יועצים רבים מפרסמים וכמעט מתחננים שיבואו 'רק' לייעוץ קטן ובסופו של תהליך נוצרו נזקים חמורים, צריך להסביר את העניין.

יועץ שלמד פסיכולוגיה חיצונית- נכרית יאמר למטופל שהוא בודאי צודק והוא אינו צריך וגם אינו יכול להשתנות והצד השני היה צריך להבין אותו ו'להכיל' אותו [ולפעמים יוסיף שהסיבה ל'קצר' היא בגלל איזה מקרה שקרה לפני כך וכך שנים], ואם זו מטופלת הוא יוסיף שהבעל צריך לכבד יותר את האשה ולעשות כדבריה, והיועץ ירויח בזה שני דברים: האחד, שהמטופל ירגיש שהמטפל מבין אותו ומסכים לו [בניגוד לבן הזוג] ולכן ימשיך לבוא אליו שוב ושוב [והמקצועיים מפתחים תלות לזמן ארוך ככל האפשר] וכמובן שיש בזה הכנסה חדשית [והולואי שועד הרבנים היו נותנים להם משכורת חדשית מקופת הציבור ובלבד בתנאי שיחדלו מהייעוץ המזיק את הציבור!], והשני, שהמטופל לא יתאמץ להשתנות וגם יחשוב שהצד השני אינו בסדר, וכמובן שהדבר יגרום במקרה הטוב לבעיות שלום בית קשות ולהכנסה נוספת ליועץ ובמקרה הפחות טוב להכנסה נוספת לכמה מעורבים נוספים ואחריתם מר ממות רח"ל.

אבל לא זו דרך התורה, כי דרך התורה היא להיכנע ולנסות להתאמץ ולהשקיע יותר ולכבד את בן הזוג כאילו הוא/ היא הצודקת/ת, ובודאי האשה חייבת להתאמץ ולחפש דרכים למצוא

^לולכן היה מותר לשתות מהכוס גם בלילה, ע"י סי' רצ"ט.

^{לא} יו"ד סי' א', ה' [ושאר הסימנים כמעט לא מצויים] ומשנ"ב סי' ת"ס סק"ד, וכן דעת הגר"ש אלישיב זצ"ל. ואמנם בחו"מ לענין עדות מבואר [סי' ל"ה, ח"ן] שאם עושה מעשי טטות בקביעות נחשב שוטה, ואפשר שלענין עדות מחמירים יותר.

ואזנר זצ"ל בשבט הלוי ח"א סי' שכ"ב. ועי' חו"מ סי' קע"ה, מ"א.

^לאגרו"מ [ח"ד סי' ט"ט] ומנחת יצחק [ח"ג סי' קי"ג], וכן היה מנהג החזו"א [ארחות רבינו ח"א ח"ה], וכן הורו הגר"ש אלישיב זצ"ל והגר"ש ואזנר זצ"ל. והטעם, שהכוס שייכת לברכת המזון [וכמו בעבר שהמיד בירכו ברכת המזון על כוס

חן בעיני הבעל ולכבדו בכל מיני דרכים, ואם כי דרך זו תחילתה ארוכה ומאומצת אבל סופה קצרה, פורחת ומתוקה ונפלאה, ורק היועץ מפסיד הכנסה חודשית מפני שאין בו צורך יותר.

הלכות בשר וחלב השייכים לחג השבועות

אכילת בשר וחלב בסעודה אחת

א. בחג השבועות יש ענין לאכול חלב ובשר בסעודה אחת^ל, ומעיקר הדין מותר לאכול חלב ואחריו בשר בסעודה אחת [בקניוח והדחה ע"פ הנ"ל], וכן נפסק להלכה, אלא שיש נמנעים מכך על פי הזוהר, וכמה פוסקים הורו שנכון לנהוג כן למעשה. וי"א שגם הזוהר לא החמיר אלא בבשר בהמה אבל לא בבשר עוף^ל.

אכילת בשר אחר גבינה קשה

ב. אכל גבינה קשה, לא יאכל בשר עד שש שעות לאחר מכן. והורו הפוסקים שגבינה צהובה של ימינו נחשבת גבינה קשה [ובכלל זה גם הגבינות הצהובות המשולשות], בין אם היא קשה ובין אם היא מותכת ורכה [כמו ב'פיצה'], ויש שהורו שגם חלק מהגבינות המלוחות שלנו נחשבות גבינה קשה^ל.

מיני מזונות חלביים או בשריים

ג. אסור לאפות פת בשרי או פת חלבית בלי סימן בכמות של יותר מאכילת משפחתו ליום אחד [לרמ"א] או לסעודה אחת [למחבר]. גם פת הבאה בכינסין (דהיינו, רוב מיני המזונות) בכלל האיסור, ובתנאי שהדרך לאוכלם עם חלב או עם בשר, אבל אם נאכלים בפני עצמם אין בהם איסור גם אם הדרך לאוכלם מיד אחרי בשר או חלב. ולכן, הרבה מאוד ממיני המזונות אינם בכלל הגזירה שאין הדרך לאוכלם לא עם חלב ולא עם בשר.

גם עוגות הנאכלות בקביעות עם חלב/ בשר, אם ידוע שלפעמים הם בשריים/ חלביים אין בהם איסור, ולכן, מותר להכין בלינצ'ס חלביים מכיון שידוע שיש הרבה כאלו ואין חשש שבטעות יאכלם עם בשר^ל.

טעם בשר וטעם דגים

ד. אין צריך להיזהר מבליעת טעם של בשר בדגים או להיפך. ולכן, מותר לבשל דגים בכלי שמביא לחם בו בשר או להיפך, אלא שיש לנקות הכלי היטב בין הבשר לדגים. וכן מותר להשתמש במזלג או כף לדגים חמים ולבשר חם אלא שינקה הכלי היטב בין הדגים לבשר. בשעת הצורך אפשר להקל בזה גם בחריף, כגון להקל בשעת הצורך לרסק במכונה דג עם הרבה בצל לאחר שריסקו בה בשר עם הרבה בצל, וטוב להחמיר בזה^ל.

אכילת דגים וחלב יחד

ה. בבית יוסף כתב שלא לאכול דגים וחלב יחד. והרבה פוסקים כתבו שהוא טעות וצ"ל דגים

ל. בפני דברי הפמ"ג שכתב שלכתחילה אין לעשות כן.

לג. השולחן כהלכתו סי' א' סעיף ד'.

לד. השולחן כהלכתו סי' א' סעיף ה'.

לה. השולחן כהלכתו סי' ב' סעיף י"ח.

לו. השולחן כהלכתו סי' י"ב סעיף ב'.

ל. אר"ח סי' תצ"ד, ב' ומ"ב סקט"ז, שע"י שמביא לחם אחד למאכלי החלב ולחם אחד למאכלי הבשר יש בזה זכר ושתי הלחם שהקריבו בשבועות בכיהמ"ק. ובאגרו"מ שם כתב שמעיקר הדין היינו צריכים לאכול חלב ובשר בסעודה אחת כעיקר פסק הרמ"א אלא שלא הנהיגו לעשות כן

ובשר אבל דגים וחלב מותר ואפשר לאוכלם יחד, וכך הרבה נוהגים לאכול דגים וחלב יחד על פי הגירסא שהביאו הפוסקים הנ"ל, ומכל מקום הרבה מקפידים שלא לאכול חלב ודגים יחד - אבל בחמאה עם דגים גם הם מקילים. ג'לטיין דגים המצוי במעדני חלב, אינו בכלל איסור אכילת חלב ודגים יחד גם לאלו שנזהרים מזה ל"ו.

הכנת עוגה הנאכלת עם חלב בכלי בשרי

ו. ו. המכין עוגה וצריך להמיס שוקולד או מרגרינה פרווה בקדירה, לא ימיס את השוקולד והמרגרינה בקדירה בשרית אפילו אינה בת יומה (אלא א"כ אין לו כלי אחר) מפני שרגילים לאכול עוגה עם קפה או שאר משקה חלבי. ובדיעבד אם המיס אותם בקדירה בשרית, אם הקדירה אינה בת יומה מותר לאכול את העוגה עם חלב, ואם הקדירה בת יומה, אסור לאכול את העוגה עם חלב, ואם כבר עירב את העוגה עם חלב, מותר לאוכלה ל"ח.

דבר חריף שנחתך בסכין בשרית ובישלו אותו בכלי חלבי

ז. דבר חריף שנחתך בכלי בשרי והתבשל בכלי חלבי, אם אין ששים בכל תכולת הסיר כנגד להב הסכין, הכל נאסר. אם טיגנו את החריף בלי שמן [או מעט טיפות שמן בלבד], רק החריף נאסר והכלי מותר ל"ט.

אפיית דגים בתנור בשרי

ח. אפשר לאפות ולבשל דגים [אפילו דגים עם רוטב] בתנור בשרי (כלי בשר), בתנאי שהתנור נקי משומן בשר, ואפילו התנור הבשרי בן יומו מבשר, אין חשש בזה אם התנור נקי.

אפיית דגים עם בשר ביחד

ט. בישל או אפה דגים עם בשר או בתנור בשרי שיש בו בשר או שיירי שומן בשר [כלי מכסה], אסור לאכול את הדגים ואת הבשר, אלא אם כן יש קכ"א בדגים כנגד הבשר [או להיפך]. אבל אם רק חימם את הדגים לזמן קצר בתנור שיש בו בשר, אם הדגים והבשר יבשים בלי רוטב, יש להקל בדיעבד.²

אפיית דגים בתבנית אפיה בשרית

י. מותר לאפות דגים במגש [תבנית אפיה] בשרי אפילו הוא בן יומו ובתנאי שיהיה נקי לגמרי מבשר.^א

הכשרת תנור אפיה מבשרי או מחלבי לפרווה

יא. תנור אפיה שנעשה בשרי או חלבי ורוצה לעשותו פרווה, אפשר להכשירו ע"י ניקויו והרתחתו בחום הגבוה ביותר.^ב

מ. השולחן כהלכתו סי' ג' סעיף י"ב.
מא. השולחן כהלכתו סי' ג' סעיף י"א.
מב. השולחן כהלכתו סי' ג' סעיף י"ד.

לז. השולחן כהלכתו סי' י"ח סעיף י'.
לח. השולחן כהלכתו סי' ו' סעיף ז'.
לט. השולחן כהלכתו סי' ז' סעיף א', ב', ג'.

חדש!!

ניתן לפרסם בגליונות הבאים
על ספרים חדשים
שיצאו בתקופה האחרונה.
חובה להשאיר מספר טלפון
לעצירת קשר.

יצאה לאור המהדורה החדשה של הקונטרס
בדיקת צריחות דם בבית
עם תמונות ברורות להמחשה
ניתן להשיג בטל': 0504118843

מענה ההלכה במייל:
בראשות הגאב"ד הגר"מ גרוס שליט"א
noy10@etrog.net.il
יש לפרט את המקרה המדויק

ספר

וביום השבת

מהדורה שלישית מורחבת ומתוקנת

*

מושלם. ברור. אקטואלי

הסעיפים החדשים שנוספו במהדורה החדשה:

- ✚ הכנסת קרוטונים ושקדי מרק למרק. ✚ משחק בקוביה הונגרית.
- ✚ השימוש בפילטרים לסניון מים. ✚ הכנת סלט טחינה מטחינה גולמית.
- ✚ השימוש במנגט. ✚ קינוח כשודאי מוציא דם. ✚ טלטול כובע וטלית בתוך
- בית הכנסת. ✚ היתר ואיסור שמונחים על כלי-הוצאת ההיתר. ✚ הטבת
- חלום בשבת. ✚ הגעלת וליבון כלים בשבת וביו"ט. ✚ שמירה על קדירת
- בשר ועל יין הקידוש באישפוז בבית חולים. ✚ דיני השומעים את הקידוש.

הפצה ראשית - ספרי אור החיים